

**Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd
om förebyggande åtgärder mot överföring av
högpato-gen aviär influensa från vilda fåglar till fjäderfä
eller andra fåglar som hålls i fångenskap;**

SJVFS 2007:17

Saknr K 24

Utkom från trycket
den 15 februari 2007

beslutade den 15 februari 2007

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 4 § epizootiförordningen (1999:659), följande och beslutar följande allmänna råd.

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Syfte och tillämpningsområde m.m.

1 § Dessa föreskrifter syftar till att genom förebyggande åtgärder minska risken för överföring av högpato-gen aviär influensa från vilda fåglar till fjäderfä eller andra fåglar som hålls i fångenskap.

2 § Med undantag för vad som anges i andra stycket är dessa föreskrifter endast tillämpliga om Jordbruksverket har fattat beslut om att upprätta ett nivå 1, 2 eller 3-område. Ett sådant beslut gäller i hela eller delar av landet beroende på risken för överföring av högpato-gen aviär influensa från vilda fåglar till fjäderfä eller andra fåglar som hålls i fångenskap. Nivå 1-området upprättas vid låg risk för sådan överföring av högpato-gen aviär influensa. Tillämpliga bestämmelser i föreskrifterna gäller i nivå 1, 2 eller 3-områden.

Utan att beslut behöver fattas av Jordbruksverket enligt första stycket eller andra åtgärder vidtas ska ett nivå 3-område anses vara upprättat vid tidpunkten för upprättande av

1. ett skydds- eller övervakningsområde som avses i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:8) om skyddsåtgärder när högpato-gen aviär influensa av subtyp H 5 har konstaterats och N1 misstänks eller bekräftats hos vilda fåglar i Sverige, eller av

2. ett skydds-, övervaknings-, A- eller B område som avses i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:16) och allmänna råd om skyddsåtgärder

¹ Jfr. kommissionens beslut 2005/734/EG av den 19 oktober 2005 om fastställande av åtgärder för biosäkerhet för att minska risken för överföring av högpato-gen aviär influensa orsakad av influensavirus A subtyp av H5N1 från viltlevande fåglar till fjäderfä och andra fåglar i fångenskap och om ett system för tidig upptäckt i särskilt riskutsatta områden (EUT L 274, 20.10.2005, s. 105 Celex 32005D0734), senast ändrat genom kommissionens beslut 2006/574/EG av den 18 augusti 2006 om ändring av beslut 2005/734/EG beträffande vissa ytterligare riskreducerande åtgärder mot spridning av aviär influensa (EUT L 228, 22.8.2006, s. 24, Celex 32006D0574), kommissionens beslut 2006/474/EG av den 6 juli 2006 om åtgärder för att förhindra spridning av högpato-gen aviär influensa orsakad av influensavirus A av subtyp H5N1 till fåglar som hålls i djurparker och vid godkända organ, institut eller centrum i medlemsstaterna samt om upphävande av beslut 2005/744/EG (EUT L 187, 8.7.2006, s. 37, Celex 32006D0474).

vid misstanke eller bekräftat utbrott av högpatogen aviär influensa hos fjäderfä eller andra fåglar i fångenskap i Sverige.

Ett sådant nivå 3-område sammanfaller geografiskt med ett område som avses i andra stycket punkten 1 och 2 och gäller under samma tid som ett sådant område om Jordbruksverket inte beslutar annat.

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter avses med

andfåglar: fåglar av ordningen *Anseriformes* såsom gäss, änder inkl. ankor och myskankor,

andra fåglar i fångenskap: alla fåglar som hålls i fångenskap av varje annat skäl än de som avses i definitionen av fjäderfä, även sådana som hålls för uppvisning, utställning, tävling, uppfödning, försäljning eller hobbyverksamhet,

anläggning: alla jordbruksföretag, lokaler eller markområden, inklusive kläckerier, cirkusar, djurparker, djuraffärer, fågelmarknader och aviarier, där fjäderfä eller andra fåglar i fångenskap föds upp eller hålls; med anläggning avses dock inte slakterier, transportmedel, enskilda karantäner och karantänstationer, gränskontrollstationer och laboratorier som har tillstånd att inneha aviära influensavirus,

djurhållare: den som äger eller på annat sätt är ansvarig för djuren på anläggningen,

djurpark: anläggning som omfattas av krav på godkännande enligt 37 § djurskyddsförordningen (1988:539),

fjäderfä: alla fåglar som föds upp eller hålls i fångenskap för produktion av kött eller konsumtionsägg, för framställning av andra produkter, för vidmakthållande av stammen av fjädervilt eller för alla former av uppfödning med tanke på produktion av dessa fågelkategorier,

fjädervilt: vild fågel av art som är föremål för jakt i syfte att användas som livsmedel,

frilevande fjädervilt: fjädervilt som inte är hägnat,

hobbyverksamhet: verksamhet där fjäderfä eller andra fåglar i fångenskap hålls för egen konsumtion, användning eller som sällskapsdjur och utan att kött eller ägg från dessa säljs,

hägnat fjädervilt: fjädervilt som hålls inhägnade för uppfödning eller utsättning,

permanent hålls i privatbostad: andra fåglar i fångenskap som hålls inomhus i en privatbostad och inte annat än tillfälligt vistas utomhus på bostadens balkong, altan eller veranda i en flyttbar bur eller i sällskap av djurhållaren. Uthus, voljärer eller motsvarande separata konstruktioner där fåglar kan hållas och som är belägna utomhus på privatbostadsfastigheten anses enligt dessa föreskrifter inte tillhöra privatbostaden,

strutsfåglar: fåglar av ordningen *Struthioniformes* såsom strutsar, nanduer och emuer,

vadarfåglar: fåglar av ordningen *Charadriiformes* såsom vadare och måsfåglar, samt

vilda fåglar: viltlevande fåglar som inte hålls på en anläggning.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER INOM ETT NIVÅ 1 - OMRÅDE

Allmänna förebyggande åtgärder

4 § Fjäderfä ska hållas åtskilda från andra fåglar i fångenskap på anläggningen genom att de hålls i separata byggnader eller på olika delar av anläggningen så att direkt och indirekt kontakt förhindras.

5 § Vilda fåglar som tillfälligt vistas på en anläggning i rehabiliteringssyfte eller motsvarande ska hållas åtskilda från fjäderfän och andra fåglar i fångenskap som hålls på anläggningen genom att de hålls i separata byggnader eller på olika delar av anläggningen så att direkt och indirekt kontakt förhindras.

6 § Djurhållaren ska minska risken att föra in eller sprida högpatogen aviär influensa på anläggningen genom att upprätthålla goda skötselrutiner och förebyggande smittskyddsåtgärder.

Allmänna råd till 6 §

Risken för överföring av aviär influensa från vilda fåglar till fjäderfä och andra fåglar i fångenskap kan bland annat minskas genom följande åtgärder:

1. Endast de som sköter fåglarna bör ha tillträde till djurutrymmena.
2. Området runt hus och inhägnader bör hållas rent. Redskap och utrustning som används till fåglarna bör rengöras och desinfekteras regelbundet.
3. Foder och vatten bör skyddas mot vilda and- och vadarfåglar.
4. Eventuellt foderspill bör omedelbart avlägsnas så det inte lockar vilda fåglar.
5. Efter en utlandsvistelse där man varit i direkt kontakt med fjäderfä bör man undvika kontakt med fjäderfä och andra fåglar i fångenskap under minst 48 timmar.

Ytterligare förebyggande åtgärder för fjäderfä

7 § Fjäderfä får endast ges tillgång till dricksvatten av livsmedelskvalitet eller från borrhål eller grävd brunn.

8 § Fjäderfä som tillhör ordningen andfåglar ska hållas åtskilda från andra arter av fjäderfä på anläggningen genom att de hålls i separata byggnader eller på olika delar av anläggningen så att direkt och indirekt kontakt förhindras.

9 § Fjäderfä som hålls utomhus, med undantag av sådana fjäderfä som avses i 10 §, ska hållas inhägnade och ges foder och dricksvatten inomhus eller under ett skydd utomhus som förhindrar kontakt med vilda and- och vadarfåglar.

10 § För fjäderfä som hålls i syfte att vidmakthålla stammen av fjädervilt gäller följande:

1. Utevistelse för andfåglar under oktober – maj får endast ske i inhägnad som är täckt med nät, med största maskstorlek 10 x 10 cm, över hela ytan. Under övrig tid ska andfåglar som hålls utomhus hållas inhägnade.

2. Andra fjäderfä än sådana som anges i punkten 1 och som hålls utomhus ska hållas inhägnade.
3. Foder och dricksvatten ska ges inomhus eller under ett skydd utomhus som förhindrar kontakt med vilda and- och vadarfåglar.
4. Viltlevande andfåglar får inte tas in på anläggningen.

Ytterligare förebyggande åtgärder för andra fåglar i fångenskap

11 § Andra fåglar i fångenskap som hålls utomhus ska ges foder och dricksvatten inomhus eller under ett skydd utomhus som förhindrar kontakt med vilda and- och vadarfåglar.

Förbud mot användning av vissa fågelarter som lockfåglar vid jakt

12 § Andfåglar och vadarfåglar får inte användas för att locka andra fåglar vid jakt. Om Jordbruksverket godkänner det får dock sådana fåglar användas som lockfåglar för att attrahera vilda fåglar för provtagning.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER INOM ETT NIVÅ 2 - OMRÅDE

Allmänna förebyggande åtgärder

13 § Fjäderfä ska hållas åtskilda från andra fåglar i fångenskap på anläggningen genom att de hålls i separata byggnader eller på olika delar av anläggningen så att direkt och indirekt kontakt förhindras.

14 § Vilda fåglar som tillfälligt vistas på en anläggning i rehabiliteringssyfte eller motsvarande ska hållas åtskilda från fjäderfän och andra fåglar i fångenskap som hålls på anläggningen genom att de hålls i separata byggnader eller på olika delar av anläggningen så att direkt och indirekt kontakt förhindras.

15 § Djurhållaren ska minska risken att föra in eller sprida högpatoget aviär influensa på anläggningen genom att upprätthålla goda skötselrutiner och förebyggande smittskyddsåtgärder.

Allmänna råd till 15 §

Risken för överföring av aviär influensa från vilda fåglar till fjäderfä och andra fåglar i fångenskap kan bland annat minskas genom följande åtgärder:

1. *Endast de som sköter fåglarna bör ha tillträde till djurutrymmena.*
2. *Området runt hus och inhägnader bör hållas rent. Redskap och utrustning som används till fåglarna bör rengöras och desinfekteras regelbundet.*
3. *Foder och vatten bör skyddas mot vilda and- och vadarfåglar.*
4. *Eventuellt foderspill bör omedelbart avlägsnas så det inte lockar vilda fåglar.*
5. *Efter en utlandsvistelse där man varit i direkt kontakt med fjäderfä bör man undvika kontakt med fjäderfä och andra fåglar i fångenskap under minst 48 timmar.*
6. *Byt skor vid ingången (tröskeln) till utrymmet där fåglarna hålls. Tvätta händerna med tvål och vatten både före och efter kontakt med fåglarna.*

Ytterligare förebyggande åtgärder för fjäderfä

16 § Fjäderfä får endast ges tillgång till dricksvatten av livsmedelskvalitet eller från borrhål eller grävd brunn.

17 § Fjäderfä som tillhör ordningen andfåglar ska hållas åtskilda från andra arter av fjäderfä på anläggningen genom att de hålls i separata byggnader eller på olika delar av anläggningen så att direkt och indirekt kontakt förhindras.

18 § Fjäderfä ska hållas inomhus. För ankor, gäss, strutsfåglar samt sådana fjäderfä som hålls i syfte att vidmakthålla stammen av fjädervilt gäller i stället vad som anges i 19 och 20 §§.

19 § Ankor, gäss och strutsfåglar ska hållas inomhus på anläggningen. Om detta inte är genomförbart eller om fåglarna därmed utsätts för onödigt lidande ska de hållas inhägnade och ges foder och dricksvatten inomhus eller under ett skydd utomhus som förhindrar att vilda fåglar kommer i kontakt med foder och dricksvatten. Djurhållaren ska regelbundet övervaka fåglarnas hälsostatus i syfte att tidigt upptäcka misstänkta fall av aviär influensa.

20 § Fjäderfä som hålls i syfte att vidmakthålla stammen av fjädervilt ska hållas inomhus på anläggningen. Om detta inte är genomförbart eller om fåglarna därmed utsätts för onödigt lidande gäller följande för dessa fjäderfä.

1. Utevistelse för andfåglar får endast ske i inhägnad som är täckt med nät, med största maskstorlek 10 x 10 cm, över hela ytan.
2. Andra fjäderfä än sådana som avses i punkten 1 ska hållas inhägnade.
3. Foder och dricksvatten ska ges inomhus eller under ett skydd utomhus som förhindrar kontakt med vilda and- och vadarfåglar.
4. Viltlevande andfåglar får inte tas in på anläggningen.
5. Goda hygienrutiner med handtvätt och skobyte ska upprättas vid samtidig produktion av andfåglar och andra fjäderfä.
6. På anläggningar som sätter ut fåglar i naturen ska journal föras över alla utsättningsplatser. I journalen ska antal fåglar, art, utsättningsplats och datum för utsättningen anges. Journalen ska sparas i minst ett år och kunna uppvisas på begäran av Jordbruksverket.

21 § Vattenbehållare för badmöjligheter utomhus får användas i inhägnaden om de krävs för djurens välbefinnande, under förutsättning att vilda and- och vadarfåglar förhindras att förorena vattnet.

Ytterligare förebyggande åtgärder för andra fåglar i fångenskap

22 § Andra fåglar i fångenskap som hålls utomhus ska hållas inhägnade samt ges foder och dricksvatten inomhus eller under ett skydd ute som förhindrar kontakt med vilda and- och vadarfåglar.

Om det krävs för djurens välbefinnande får dessa ha tillgång till badvatten i inhägnaden under förutsättning att vilda and- och vadarfåglar förhindras att förorena vattnet.

Förbud mot användning av vissa fågelarter som lockfåglar vid jakt

23 § Andfåglar och vadarfåglar får inte användas för att locka andra fåglar vid jakt. Om Jordbruksverket godkänner det får dock sådana fåglar användas som lockfåglar för att attrahera vilda fåglar för provtagning.

Förbud mot utställningar, tävlingar och liknande arrangemang

24 § Utställningar, tävlingar, marknader, uppvisningar, kulturella evenemang och liknande arrangemang där fåglar sammanförs är förbjudna. Förbudet gäller samtliga fågelarter och oavsett plats för arrangemanget. Förbudet gäller dock inte verksamheten i djurparker och på cirkusar. Förbudet gäller inte heller arrangemang där fåglar som permanent hålls i privatbostad sammanförs.

Jordbruksverket kan efter en riskbedömning medge undantag från förbudet i första stycket. En ansökan om undantag ska vara skriftlig och ha kommit in till Jordbruksverket senast 30 dagar före den planerade dagen för arrangemanget. Kravet att ansökningar ska inkomma senast 30 dagar före den planerade dagen för arrangemanget gäller inte ansökningar om undantag för arrangemang som ska hållas inom 30 dagar från och med den dag Jordbruksverket beslutat att inrätta ett nivå 2-område.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER INOM ETT NIVÅ 3 - OMRÅDE

Allmänna förebyggande åtgärder

25 § Fjäderfä ska hållas åtskilda från andra fåglar i fångenskap på anläggningen genom att de hålls i separata byggnader eller på olika delar av anläggningen så att direkt och indirekt kontakt förhindras.

26 § Vilda fåglar som tillfälligt vistas på en anläggning i rehabiliteringssyfte eller motsvarande ska hållas åtskilda från fjäderfän och andra fåglar i fångenskap som hålls på anläggningen genom att de hålls i separata byggnader eller på olika delar av anläggningen så att direkt och indirekt kontakt förhindras.

27 § Djurhållaren ska minska risken att föra in eller sprida högpatogen aviär influensa på anläggningen genom att upprätthålla goda skötselrutiner och förebyggande smittskyddsåtgärder.

Allmänna råd till 27 §

Risken för överföring av aviär influensa från vilda fåglar till fjäderfä och andra fåglar i fångenskap kan bland annat minskas genom följande åtgärder:

1. Endast de som sköter fåglarna bör ha tillträde till djurutrymmena.
2. Området runt hus och inhägnader bör hållas rent. Redskap och utrustning som används till fåglarna bör rengöras och desinfekteras regelbundet.
3. Foder och vatten bör skyddas mot vilda and- och vadarfåglar.
4. Eventuellt foderspill bör omedelbart avlägsnas så det inte lockar vilda fåglar.

5. *Efter en utlandsvistelse där man varit i direkt kontakt med fjäderfä bör man undvika kontakt med fjäderfä och andra fåglar i fångenskap under minst 48 timmar.*
6. *Byt skor vid ingången (tröskeln) till utrymmet där fåglarna hålls. Tvätta händerna med tvål och vatten både före och efter kontakt med fåglarna.*

Ytterligare förebyggande åtgärder för fjäderfä

28 § Fjäderfä får endast ges tillgång till dricksvatten av livsmedelskvalitet eller från borrhål eller grävd brunn.

29 § Fjäderfä som tillhör ordningen andfåglar ska hållas åtskilda från andra arter av fjäderfä på anläggningen genom att de hålls i separata byggnader eller på olika delar av anläggningen så att direkt och indirekt kontakt förhindras.

30 § Fjäderfä ska hållas inomhus på anläggningen. För ankor, gäss, strutsfåglar samt sådana fjäderfä som hålls i syfte att vidmakthålla stammen av fjädervilt gäller istället vad som anges i 31 §.

31 § Ankor, gäss, strutsfåglar samt sådan fjäderfä som hålls i syfte att vidmakthålla stammen av fjädervilt ska hållas inomhus på anläggningen. Om detta inte är genomförbart eller om fåglarna därmed utsätts för onödigt lidande, ska de hållas instängda på någon annan plats på samma anläggning så att de inte har någon kontakt med andra fjäderfä eller andra fåglar i fångenskap på andra anläggningar.

Alla rimliga åtgärder ska vidtas för att förhindra kontakt med vilda fåglar. Åtgärderna ska minst innebära följande:

1. Foder och dricksvatten ska ges inomhus eller under ett skydd utomhus som förhindrar att vilda fåglar kommer i kontakt med foder och dricksvatten.
2. Andfåglar som hålls i syfte att vidmakthålla stammen av fjädervilt ska hållas i en inhägnad som är täckt med nät, med största maskstorlek 10x10 cm, över hela ytan.
3. Vattenbehållare för badmöjligheter utomhus får användas i inhägnaden om de krävs för djurens välbefinnande, under förutsättning att vilda and- och vadarfåglar förhindras att förorena vattnet.

Djurhållaren ska regelbundet övervaka fåglarnas hälsostatus i syfte att tidigt upptäcka misstänkta fall av aviär influensa. Fåglarna får inte flyttas från anläggningen förutom till slakt.

32 § Utsättning av hägnat fjädervilt i naturen är inte tillåtet.

Ytterligare förebyggande åtgärder för andra fåglar i fångenskap

33 § Andra fåglar i fångenskap, med undantag för djurparksfåglar som är vaccinerade mot aviär influensa, ska hållas inomhus på anläggningen. Om detta inte är genomförbart eller om fåglarna därmed utsätts för onödigt lidande, ska de hållas instängda på någon annan plats på samma anläggning så att de inte har någon kontakt med andra fjäderfä eller andra fåglar i fångenskap på andra anläggningar.

Alla rimliga åtgärder ska vidtas för att förhindra kontakt med vilda fåglar. Åtgärderna ska minst innebära följande:

1. Foder och dricksvatten ska ges inomhus eller under ett skydd utomhus som förhindrar att vilda fåglar kommer i kontakt med foder och dricksvatten.
2. Om det krävs för djurens välbefinnande får dessa ha tillgång till badvatten i inhägnaden under förutsättning att vilda and- och vadarfåglar förhindras att förorena vattnet.

Djurhållaren ska regelbundet övervaka fåglarnas hälsostatus i syfte att tidigt upptäcka misstänkta fall av aviär influensa.

Förbud mot användning av vissa fågelarter som lockfåglar vid jakt

34 § Andfåglar och vadarfåglar får inte användas för att locka andra fåglar vid jakt. Om Jordbruksverket godkänner det får dock sådana fåglar användas som lockfåglar för att attrahera vilda fåglar för provtagning.

Förbud mot utställningar, tävlingar och liknande arrangemang

35 § Utställningar, tävlingar, marknader, uppvisningar, kulturella evenemang och liknande arrangemang där fåglar sammanförs är förbjudna. Förbudet gäller samtliga fågelarter och oavsett plats för arrangemanget. Förbudet gäller dock inte verksamheten i djurparker och på cirkusar. Undantag som medgivits av Jordbruksverket enligt 24 § andra stycket är inte giltiga inom ett nivå-3 område.

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER OM ERSÄTTNING OCH UNDANTAG

Bestämmelse om ersättning

36 § Ersättning enligt epizootilagen (1999:657) lämnas inte för åtgärder enligt dessa föreskrifter.

Vad som anges i första stycket gäller dock inte åtgärder enligt 30 - 33 §§ samt 35 § i ett nivå 3 – område som upprättats enligt 2 § andra stycket i dessa föreskrifter.

Bestämmelse om undantag

37 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter. Detta gäller dock inte 36 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 15 februari 2007, då verkets föreskrifter (SJVFS 2006:71) om förebyggande åtgärder mot överföring av högpatogen aviär influensa från vilda fåglar till fjäderfä eller andra fåglar som hålls i fångenskap, samt allmänna råd ska upphöra att gälla. De allmänna råden gäller fr.o.m. samma tidpunkt.
2. Ifråga om ersättning enligt epizootilagen (1999:657) för förebyggande åtgärder som vidtagits före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter.

CHRISTINA HUHTASAARI

Christina Thörn
(Smittbekämpningsenheten)